

Kuopion kaupunkiseudun asiointiliikenteiden järjestämiskriteerit ja asiointiliikenteiden hankinta 2026

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 19.02.2026
8782/08.01.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
joukkoliikenneinsinööri Kim Venesjärvi
puh. 044 718 5038
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Joukkoliikennelautakunta päättää hyväksyä asiointiliikenteen järjestämiskriteerit sekä asiointiliikenteiden hankinnasta selostusosassa mainituilla edellytyksillä.

Päätös

Selostus

Kuopion kaupunkiseudun asiointiliikenne palvelee Kuopion maaseutualueilla asuvia ja liikkuvia kuntalaisia sekä kesäasukkaita. Asiointiliikenne on ollut kaikille avointa palvelua. Asiointiliikenteiden reittejä on ajettu ennakkotilauksesta eli asiointiliikenne on kutsuohjattuoliikennettä takseilla. Asiointiliikenteet ovat suuntautuneet alueen keskustaajamaan ja osittain Kuopioon saakka. Osassa asiointiliikenteistä ei ole ollut lainkaan käyttäjiä, osassa on kulkenut vain yksi henkilö ja toisaalla käyttäjiä on ollut useampia. Asiointiliikenteitä on kilpailutettu eri aikoina eri pituisina sopimuskausina. Vanhimmat voimassa olevat sopimukset ovat vuodelta 2018.

Asiointiliikennettä on ollut tarve kartoittaa ja selvittää kokonaisuutena uudelleen matkojen yhdistelykeskuksen (MYK) toiminnan päättymisen vuoksi. Asiointiliikenteiden hankinta, järjestäminen ja päivittäinen operatiivinen hoitaminen ovat aikojen saatossa muuttuneet niin, ettei kenelläkään ollut enää selkeää kokonaiskuvaa asiointiliikenteiden käytöstä, reiteistä eikä sopimuksista.

Asiointiliikenteet tulisi siten kilpailuttaa kokonaisuudessa uudelleen alueille tai reiteille, jossa ei ole tarjolla jo olemassa olevaa muuta joukkoliikennettä, palveluliikennettä tai muita avoimia kuljetuspalveluita. Päällekkäisyydet kuljetuksissa, vähäisellä käytöllä olevat asiointiliikenteet sekä asiointiliikenneyhteydet Kuopioon tulisi kartoittaa ja poistaa kokonaisuuden järkevöittämiseksi ja talouden tasapainottamiseksi. Asiointiliikenne tarvitsee selkeät ja yhtenäiset järjestämiskriteerit. Asiointiliikenteille luodut järjestämiskriteerit sekä uudet suunnitelmat asiointiliikenteen järjestämiseksi ovat olleet lausunnoilla ja näitä on täsmennetty saatujen lausuntojen perusteella.

Lausuntopyyntö

Lausuntopyyntö lähetettiin 12.12.2025 sähköpostilla, jossa pyydettiin näkemyksiä uusille kriteereille, sekä suunnitelmille asiointiliikenteiden uudelleen järjestelemiseksi. Lausuntopyyntöä pyydettiin kommentteja ja näkemyksiä vammaisneuvostolta, vanhusneuvostolta, pitäjäraadeilta (Juankoski, Maaninka, Karttula, Nilsä, Vehmersalmi, Riistavesi) sekä nykyisiltä asiointiliikenteen liikennöitsijöiltä. Lisäksi lausuntopyyntö lähetettiin EKL Kuopion piirille. Lausunnot pyydettiin toimittamaan 26.1.2026 mennessä. Määräaikaan mennessä lausunnot saatiin kahdelta liikennöitsijältä, neljältä pitäjäraadilta sekä vanhus- ja vammaisneuvostolta.

Saadut lausunnot

Asiointiliikenteen kriteereihin oltiin tyytyväisiä, että sellaista oltiin laatimassa. Lausuntojen perusteella asiointiliikenteen kriteerejä täsmennettiin.

Saaduissa lausunnoissa toivottiin, että autojen tulee olla teknisesti ja turvavarusteiltaan kunnossa. Tämä vaatimus on jo suoraan liikennöintisopimuksessa ja sitä seurataan siltä osin, jos epäselvyyksiä esiintyy.

Annetuissa lausunnoissa pyydettiin aikataulujen toimittamista kauppojen ja kirjastojen seinille säänkestäviin kaappeihin sekä jaettavaksi eri paikoissa. Asiointiliikenteistä tiedotetaan ajantasaisesti Vilkun verkkosivuilla, josta tieto on kakkien haettavissa ja tulostettavissa sekä jaettavissa tarpeen mukaan oman pitäjän alueella. Sopimusliikennöitsijät ja -kuljettajat auttavat aina asiakkaita reittien ja aikataulujen kanssa.

Lausunnoissa toivottiin laajempia asiointiliikennepalvelua kuin mitä kriteereihin on määritelty ja mikä lausunnoissa arvioitiin nykyisen käytön perusteella olevan asianmukaista ja perusteltua. Laajemmat kuin kerran viikossa liikennöivät asiointiliikennepalvelut eivät tue sitä, että käyttäjämäärät lisääntyisivät. Näistä kerran viikossa ajettavilla asiointiliikennevuoroilla on käyttäjiä, ja näidenkin osalta riittävät asiakasmäärät eivät ole viime vuosina täyttyneet. Asiaa seurataan ja liikennöintiin voidaan aina tehdä muutoksia tarpeen mukaan, kun se vain sopimusteknisesti on mahdollista.

Lausunnoissa maaseudulle toivottiin lisää julkista liikennettä, kun väestö ikääntyy. Liikenteen lisääminen ei olisi varteenotettava vaihtoehto, kun asukasmäärä maaseudulla vähenee kaiken aikaa. Nykyisen asiointiliikennemallin sopeuttaminen nykyisten käyttäjämäärien perusteella on kokonaistaloudellisesti toteutettavissa ja perusteltavissa oleva vaihtoehto. Liikkumista tukevia palveluja järjestää kaupungin lisäksi Pohjois-Savon hyvinvointialue. Hyvinvointialueen palvelu on tarkoitettu asukkaille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Vammaisneuvoston antamassa lausunnossa pidettiin tärkeänä palvelun järjestämisessä, ettei ainoastaan tarkastella käyttäjämääriä, vaan huomioitaisiin myös palvelun merkitys niille käyttäjille, joille asiointiliikenne on ainoa tai realistisin joukkoliikenteen muoto. Kaupungin järjestämä asiointiliikenne sekä Hyvinvointialueen järjestämä ja KELAn järjestämät kyydit terveyspalveluihin tukevat järjestämistavoillaan toisiaan. Pääallekkäisyyksistä tulee luopua, jotta asiointiliikenteen järjestämiselle olisi mahdollisimman hyvät taloudelliset edellytykset. Kaupungin järjestämä asiointiliikenne noudattaa päätettyä liikennöintipäiviä, aikatauluja ja oletettuja alueellisia reittejä. Muuna aikana ja muuhun liikkumiseen tulisi käytettäisiin muita liikkumispalveluita.

Vammaisneuvosto nostaa esiin asiointiajan riittävyyden. Asiointiliikenteen luonteeseen kuuluu asiakkaiden palveleminen ja asiointiajan pituudesta on mahdollista sopia jo menomatalla.

kuljettajan kanssa, mutta asiointiaika ei voisi olla kuitenkaan pidempi, kuin mitä on aikataulullisesti sovittu. Asiointi- ja ajoaikatauluja voidaan aina muuttaa tarpeen mukaan, kunhan niistä on sovittu etukäteen tilaajan kanssa.

Vammaisneuvosto kiinnittää huomiota esteettömyyteen, tavaroiden kuljettamiseen sekä asiakkaiden avustamiseen. Liikenteeseen tulvissa ajoneuvoissa voidaan kuljettaa myös pyörätuolilla liikkuvaa asiakasta. Kuljettajat auttavat aina kyytiin ja pois kyydistä, mutta eivät auta kuitenkaan kaupassa asiointien kanssa.

Vanhusneuvosto pitää hyvänä, että järjestämissuunnitelma on ottanut hyvin monipuolisesti huomioon kokonaisuuden asiointiliikenteen määräyksessä ja kriteereissä. Samoin selvitys siitä, minkälaista muutosta sopimuskaudella voidaan tehdä, esimerkiksi käytön vähenemisen vaikutuksesta, jopa ajoreittien lopettamiseen tai reittien muutoksiin sekä ylipitkien matkojen ajamiseen. Tarjonnassa tulisi tarkastella autottomuuden lisääntyminen huomioiden ja maaseutualueiden asuttuina pysyminen. Kuljettajilta vaaditaan ajotaitoa, palvelua asiakkaiden kohtaamisessa sekä palvelualttiutta. Tiedottamista pidettiin tärkeänä osana palvelua ja Vanhusneuvosto esittääkin, että pitäjäraadit olisivat hyvä taho tiedotuksen levittämisessä.

Lopuksi Vanhusneuvosto toteaa, että toiminnassa olevasta asiointiliikennepalvelusta on kantautunut hyvin positiivista palautetta, kuljettajien asiakaspalvelusta ja ajojen sopivuudesta asiointiin. Kaupungille kiitokset asiointipalvelun järjestämisestä, vaikka se onkin toimintamuoto, jota ei velvoita mikään lakimääräys.

Asiointiliikennepalvelut 1.1.2027 alkaen.

Juankosken asiointiliikenne

Reittien keskiarvoinen matkustajamäärä vuonna 2025 on vaihdellut 2,1–4,6 matkustajan välillä ja nousujen keskiarvoinen vaihteluväli on ollut 4,2–9,2 per reitti.

Uudessa suunnitelmassa reittejä on yhdistelty ja jatkossa reitit ajettaisiin samana viikonpäivänä torstaisin. Ajoneuvona vaadittaisiin vähintään ajoneuvoluokan M1 ajoneuvo, jossa olisi 1+8 istumapaikkaa, ja esteettömyys huomioiden pyörätuolin kuljetusmahdollisuus.

Juankosken pitäjäraati lausui, että ympärivuoden toimiva asiointiliikenne tukee säännöllisyyttä, ei tarvitse muistaa eri kesä- ja talviaikoja. Juankosken Pitäjäraati näki sen hyvänä ratkaisuna. Kesämäki - Muuruvesi – Västinniemi – Pitkämäki – Pyöräkkä - Akonpohja- Juankoski reitin pidentyessä tulisi huomioida liikennöivän bussin koko suhteessa kulkevien asiakkaiden määrään. Kilpailutuksissa ajoneuvon koon muuttamisessa tulee noudattaa sopimusehtoja. Mikäli tilan puutetta esiintyy, ajoneuvolla voidaan hakea lähempänä pitäjää tulevat sen jälkeen, kun pidemmältä tulleet on viety ensin pitäjälle. Tästä tulee kuitenkin sopia aina etukäteen tilaajan kanssa.

Asiointiliikennettä hoidettaisiin jatkossa seuraavilla aikatauluilla ja reiteillä.

Reitti 1 – torstaisin

9:00 Kesämäki-Muuruvesi-Västinniemi-Pitkämäki-Pyöräkkä-Akonpohja-Juankoski
paluulähtö 11:45.

Reitti 2 – torstaisin

10:30 Säyneinen-Losomäki-Juankoski
paluulähtö 13:15

Vehmersalmi-Riistavesi asiointiliikenne

Keskiarvoinen nousumäärät ovat olleet vuonna 2025 Vehmersalmen asiointiliikenteessä 6,98 nousua ja Riistavesi-Pelonniemi-Ranta-Toivala-Kuopio reitillä 3,07 nousua.

Uudessa suunnitelmassa Vehmersalmen reitit ajettaisiin perjantaisin. Ajoneuvona vaadittaisiin vähintään ajoneuvoluokan M1 ajoneuvo, jossa olisi 1+8 istumapaikkaa, ja esteettömyys huomioiden pyörätuolin kuljetusmahdollisuus.

Vehmersalmen pitäjäraati lausui liikennöintisuunnitelmasta, että Vehmersalmi–Riistavesi-alueen asiointiliikenne turvataan myös sopimuskauden jälkeen osana Kuopion kaupungin järjestämää asiointiliikennettä. Vehmersalmen pitäjäraati on hankkinut kerran kuukaudessa asiointiliikennettä Kuopion suuntaan ja lausunnossaan esittää, että asiointiliikenne tulisi turvata sopimuskauden jälkeen. Liikenteen suunnittelussa tulee huomioida nykyiset, hyväksi havaitut reitit ja aikataulut, jotta palvelun saavutettavuus ja alueellinen tasa-arvo säilyvät. Kuopioon suuntautuvissa asiointiliikenteissä noudatettaisiin asiointiliikenteen kriteereitä. Kuopion suuntaan pääsee hyödyntäen seutuliikennelinjoja 85 ja 86, jotka kuljettavat mm. koululaisia Vehmersalmelle kouluun ja Riistavedeltä pääsisi edelleen linjavuorolla 90 ja Joensuusta ja Outokumusta tulevalle joukkoliikenteellä Kuopioon. Vehmersalmen asiointiliikennöintiä jatkettaisiin muuten entisellä mallilla.

Riistaveden pitäjäraati lausui, että reitti on esitetty lopetettavaksi reitiksi, kun matkustajia on ollut niin vähän. Pitäjäraati lausui myös, että asiointiliikenne ei olisi ollut asukkaiden tiedossa. Asiointiliikenteellä on tehty keskimäärin 3,07 matkaa. Kuopioon suuntautuvia asiointiliikenteitä ei jatkossa järjestettäisi kaupungin toimesta. Pitäjistä kulkee muu avoin joukkoliikenne, jota voi hyödyntää Kuopioon suuntautuvassa asioinnissa. Eikä nykyinen matkustajamäärä Riistavedeltä tue asiointiliikenteen järjestämistä.

Nykyisiä Vehmersalmen asiointiliikenteitä on ajettu perjantaisin. Uudessa suunnitelmassa Riistavesi-Kuopio asiointiliikenne lakkautettaisiin. Kuopioon suuntautuvissa asiointiliikenteissä noudatettaisiin asiointiliikenteen kriteereitä. Kuopion suuntaan pääsee hyödyntäen seutuliikennelinjoja 83, 84 ja 85, jotka kuljettavat mm. koululaisia Riistavedelle kouluun ja Riistavedeltä pääsisi edelleen linjavuorolla 82 Kuopioon. Vehmersalmen asiointiliikennöintiä jatkettaisiin muuten entisellä mallilla.

Reitti 1 – perjantaisin

9:00 Hemmonranta-Vehmersalmi. Paluulähtö klo 12:00

Reitti 2 - perjantaisin

11:00 Ukonlahti-Vehmersalmi, paluulähtö klo 14:00

Soisalon asiointiliikenne

Vuonna 2025 keskiarvoinen matkustajamäärä reitillä on ollut 2,4 matkustajaa ja nousuja on ollut siten keskimäärin 4,8 per ajokerta.

Uudessa suunnitelmassa Soisalon asiointireitti ajettaisiin perjantaisin. Ajoneuvona vaadittaisiin vähintään ajoneuvoluokan M1 ajoneuvo, jossa olisi vähintään 1+4 istumapaikkaa eli ns. pieni esteetön henkilöauto, ja esteettömyys huomioiden ajoneuvossa on pyörätuolin kuljetusmahdollisuus.

Vehmersalmen pitäjäraati esittää lähtöaikataulun aikaistamista kymmenellä minuutilla ja paluulähtöä viidellätoista minuutilla. Ajopäivä pysyisi samana kuin ennen eli torstaisin.

Reitti 1

8:20 Soisalo-Enonlahti-Puutosmäki-Kaikonlahti-Räisälänlahti-Mansikkaniemi-Ritoniemi-Vehmersalmi
Paluulähtö klo 10:00

Maaningan asiointiliikenne

Vuonna 2025 keskiarvoinen matkustajamäärä on ollut 2,3 matkustajaa per ajettu reitti ja nousuja on ollut siten keskimäärin 4,5 per reitti

Aiemmin ajopäiviä oli kolme - maanantai, keskiviikko ja perjantai. Eri viikonpäivänä ajettiin eri reittejä. Uudessa suunnitelmassa reittejä on yhdistelty vastaamaan ympäri vuoden kysyntää. Ajoneuvona vaadittaisiin vähintään ajoneuvoluokan M1 ajoneuvo, jossa olisi vähintään 1+4 istumapaikkaa eli ns. pieni esteetön henkilöauto, ja esteettömyys huomioiden ajoneuvossa on pyörätuolin kuljetusmahdollisuus.

Liikennöitsijältä saadun lausunnon perusteella reitit toivottiin ajettaviksi eri päivinä, jolloin samalla ajoneuvolla olisi mahdollista ajaa myös muita koululais- ja sotekuljetuksia, jotka sijoittuvat pääsääntöisesti arkiaamuihin. Maaaningan asiointiliikennettä hoidettaisiin jatkossa seuraavalla aikataululla ja reiteillä.

Reitti 1 – tiistaisin

9:30 Varpasmaa - Pohjois-Haatala - Tuovilanlahti - Leppälahti - Vianta – Maaninka
12:00 paluulähtö

Reitti 2 – torstaisin

9:30 Leinolanlahti-Pulkonkoski-Haatala-Tavinsalmi-Kinnulanlahti-Käärmelahti-Maaninka
12:00 Paluulähtö

Nilsin asiointiliikenne

Vuonna 2025 keskiarvoinen nousumäärä oli 9,17 nousua eli käyttäjiä noin 4,6 henkilöä per ajopäivä. Talvikauden asiointiliikenteestä on vastannut aiemmin pitäjäraati, ja heidän mukaansa asiointiliikenteessä on ollut matkustajia 5–10 henkilöä reittiä kohden. Tarkkoja matkustajia ja nousumääriä ei ole saatavissa puutteellisen tilastoinnin vuoksi.

Uudessa suunnitelmassa kesä- ja talviasointiliikenteiden reittejä on yhdistelty, jotta ne olisivat mahdollisimman toimivat ja yhteneväiset ympäri vuoden. Jatkossa Nilsissä ajettaisiin asiointiliikennettä samana viikonpäivänä torstaisin neljällä reitillä, mutta siten että reitti ajettaisiin vain joka toinen torstai. Ajoneuvona vaadittaisiin vähintään ajoneuvoluokan M1 ajoneuvo, jossa olisi 1+8 istumapaikkaa, ja esteettömyys huomioiden pyörätuolin kuljetusmahdollisuus.

Nilsin pitäjäraati kertoi lausunnossaan, että eri suuntien asukkaat ovat vuosien ajan tottuneet asioimaan säännöllisesti joka toinen viikko Nilsissä. Pitäjäraati toivoo, että asiointiliikenteessä otetaan huomioon ensisijaisesti käytön säännöllisyys.

Liikennöitsijältä saadun lausunnon mukaan aikataulusta voi tulla haaste, jos Keyritty, Kangaslahti ja Palonurmi suunnan ääripäistä kulkee asiakkaita. Saadun lausunnon mukaan aikataulu on muutettu vastaamaan esitettyä tilannetta.

Suunnitellut reitit ja aikataulut olisivat seuraavanlaiset.

Reitti 1 – parillisen viikon torstai

7:30 Keyritty-Kangaslahti-Palonurmi-Lastulahti-Nilsä
paluulähtö: klo 11:00

Reitti 2 – parillisen viikon torstai

9:00 Nilsjä-Raatintie-Siikajärvi-Lastulahti-Nilsjä

paluulähtö: klo 13:00

Reitti 3 – parittoman viikon torstai

8:00 Annamarintie-Sänkimäki-Kinahmi-Niinimäki-Nilsjä

Paluulähtö: klo 11:00

Reitti 4 – parittoman viikon torstai

9:15 Lammasaho-Reittiö-(Tahko*) -Nilsjä

paluulähtö: 12:15

*tahkolla käydään vain silloin kun Skibus ei liikennöi

Karttulan asiointiliikenne (kesäisin)

Vuonna 2025 Karttulan asiointiliikenteen keskiarvoinen matkustajamäärä oli 2,1 matkustajaa ja nousuja oli keskimäärin 4,3 per reitti. Tilastojen mukaan Karttulan kesäasiointiliikenteessä ei ollut lainkaan matkustajia maanantaisin, eikä tiistaisin. Vakkakuusella ei ole tarvinnut käydä lainkaan torstaisin.

Uudessa suunnitelmassa reittejä on yhdistelty vastaamaan kysyntää, jossa ajopäiviä oli aiemmin viisi ja jatkossa olisi vain kaksi. Uudet reitit ajettaisiin torstaisin ja perjantaisin. Ajoneuvona vaadittaisiin vähintään ajoneuvoluokan M1 ajoneuvo, jossa olisi vähintään 1+4 istumapaikkaa eli ns. pieni esteetön henkilöauto, ja esteettömyys huomioiden ajoneuvossa on pyörätuolin kuljetusmahdollisuus.

Karttulan asiointiliikenteestä ei saatu yhtään lausuntoa määrääikaan mennessä.

Asiointiliikennettä hoidettaisiin jatkossakin vain kesäisin seuraavilla aikatauluilla ja reiteillä.

Reitti 1 - torstaisin

9:00 Särkinen-Riuttala-Itä-Karttula-Luvelahti-Hirvijärvi-Karttula

paluulähtö klo 12:00

Reitti 2 - torstaisin

10:30 Airaksela-Koskenkylä-Syvänniemi-Mustalahti-Karttula

paluulähtö klo 13:20

Reitti 3 – perjantaisin

9:00 Niuvanlahti-Vakkakuusi-Pihkainmäki-Kempaanmäki-Karttula

paluulähtö klo 12:00

Reitti 4 – perjantaisin

10:15 Virmaanpää-Levänen-Hautolahti-Punnonmäki-Soinlahti-Karttula

paluulähtö klo 13:15

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö § 38

Vaikutusten arviointi

Asiointiliikenteen hankinta parantaa palveluiden säilymistä pitäjissä ja siten tukee osaltaan yrittäjyyttä ja lisää pienten yritysten elinvoiman säilymistä maaseudulla. Hankinta edistää

pitäjien pienempien yritysten mahdollisuuksia pärjätä kilpailutetuilla markkinoilla. Asiointiliikenne palvelee kaikkia toimintaympäristönsä vaikutusalueella olevia käyttäjiä sekä edistävät sosiaalista hyvinvointia. Laadittavat yhtenäiset asiointiliikenteen kriteerit ja esteettömyys edistävät tasapuolista kohtelua ja yhdenvertaisuutta pitäjien kesken.

Laajasti pyydettyjen lausuntojen avulla vanhusneuvostolla, vammaisneuvostolla, pitäjäraadeilla ja nykyisillä palveluntuottajilla oli mahdollisuus vaikuttaa palveluiden toteutumiseksi kokonaistaloudellisesti kestäväällä tavalla. Hankinnalla on pidempiaikainen positiivinen vaikutus kunnan talouteen, kun hankinnassa on poistettu päällekkäisyyksiä sekä reittejä yhdistelty nykyisen matkustuksen perusteella.

Liitteet 8782/2025 Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa,
Asiointiliikenteen kriteerit ja hankinta 2026
8782/2025 Asiointiliikenteen järjestämiskriteerit 2026